

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sanchez Dominguez Brenda Dunia împotriva Biroului Migrație și Azil cu privire la obligarea emiterii actului administrative favorabil,

împotriva deciziei din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-612/24
PIGD 2-22074659-01-3ra-12072024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – jud. Igor Barbacaru
Curtea de Apel Chișinău – jud. V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

23 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 27 mai 2022 Sanchez Dominguez Brenda Dunia a înaintat acțiune în instanța de judecată împotriva Biroului Migrație și Azil, solicitând anularea deciziei nr. 1388/22/DAI din 27 aprilie 2022 și obligarea acordării azilului pe teritoriul Republicii Moldova.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că decizia de refuz privind acordarea azilului i-a fost comunicată la data de 10 mai 2022, însă nu este de acord cu conținutul acesteia, pe care o consideră ilegală. Reclamanta s-a născut la data de 20 mai 1973, în orașul Matanzas, Republica Cuba, iar în Republica Moldova se află împreună cu concubinel său, Lopez Milanés Alexander (solicitant de azil), și cu fiul său, Milanés Sanchez Yoan Sebastian (de asemenea, solicitant de azil).

3. Reclamanta a relatat că a venit în Republica Moldova în scopul solicitării azilului, întrucât nu poate și nu dorește să se întoarcă în Republica Cuba, deoarece nu se simte în siguranță pe teritoriul acesteia. A indicat că are temeri reale față de regimul politic actual și față de poliție, motivat de faptul că a participat la demonstrația organizată în orașul Havana, la data de 11 iulie 2021, ale cărei urmări constau în identificarea și arestarea participanților de către autorități. Reclamanta susține că regimul actual suprimă populația și recurge la omucideri.

4. Mai mult, în cadrul interviului desfășurat în fața autorităților competente, reclamanta a declarat că, la data de 17 iulie 2021 a părăsit legal teritoriul Cubei prin intermediul Aeroportului Internațional, deplasându-se în Federația Rusă în scop de muncă, de unde a procurat diverse bunuri pentru familia sa. După o perioadă de ședere legală de trei luni în Federația Rusă, a intrat ilegal, împreună cu familia, pe teritoriul Republicii Moldova, tranzitând Ucraina. La data de 26 noiembrie 2021 au solicitat azil imediat ce au fost reținuți de Poliția de Frontieră pentru trecerea ilegală a frontierei de stat.

5. În ceea ce privește motivul cererii de azil, reclamanta a subliniat că a fost nevoită să părăsească țara de origine întrucât riscă să fie persecutată de actualul regim și de autoritățile polițienești, în special pentru faptul că a participat la manifestațiile din 11 iulie 2021, eveniment înregistrat video, în cadrul căruia

participanții sunt identificați și ulterior reținuți, iar unii dintre aceștia chiar executați.

6. Reclamanta contestă decizia de respingere a cererii de azil, invocând prevederile punctului A2 al articolului 1 din Convenția din 1951 privind statutul refugiaților, care stabilește că beneficiază de statutul de refugiat persoana care, „... în urma unor temeri justificate de a fi persecutată din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice, se află în afara țării a cărei cetățenie o are și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește protecția acelei țări...”. Reclamanta susține că temerea sa de persecuție se încadrează în două dintre motivele prevăzute de convenție – apartenența la un anumit grup social și opinia politică.

7. De asemenea, reclamanta invocă art. 19 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care prevede că protecția umanitară se acordă străinului care nu întrunește condițiile pentru recunoașterea statutului de refugiat, dar pentru care există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul returnării în țara de origine, va fi supus unui risc real de a suferi vătămări grave, conform definiției prevăzute la art. 45 alin. (3) al legii menționate. Astfel, alin. (3) al art. 45 prevede că, prin vătămări grave, se înțelege inclusiv tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante aplicate solicitantului în țara de origine.

8. Reclamanta susține că, în cererea de azil și în interviul susținut în fața Direcției azil și integrare a declarat în mod constant că riscă persecuții grave, ce ar duce la încălcarea dreptului său de a circula liber pe teritoriul statelor semnatare ale Convenției din 1951.

9. În aceste condiții, consideră că decizia contestată este ilegală în fond, fiind emisă cu încălcarea prevederilor Legii nr. 270/2008. Potrivit art. 17 alin. (1) din aceeași lege, statutul de refugiat se recunoaște străinului care, din cauza unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe unul dintre motivele menționate anterior, se află în afara țării de cetățenie și care nu poate sau nu dorește să se pună sub protecția acelei țări.

10. Totodată, art. 42 din Legea privind azilul impune obligația autorităților competente de a cerceta toate aspectele relevante ale cererii de azil, în colaborare cu solicitantul sau la solicitarea acestuia. Conform art. 48 din aceeași lege, la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau a riscului serios, autoritățile trebuie să se bazeze atât pe evenimentele anterioare părăsirii țării de origine, cât și pe cele ulterioare.

11. Prin urmare, reclamanta conchide că decizia contestată este nelegală, întrucât autoritățile nu au efectuat cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, așa cum impune art. 42 din Legea nr. 270/2008 și nu au ținut cont de totalitatea

circumstanțelor relevante, anterioare și ulterioare părăsirii țării de origine, în contradicție cu prevederile imperative ale art. 48 din aceeași lege.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

12. Prin hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea formulată de reclamanta Sanchez Dominguez Brenda Dunia împotriva Biroului Migrație și Azil a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La data de 3 august 2022 avocatul Alexandru Adam, acționând în numele și în interesele Sanchez Dominguez Brenda Dunia, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 iulie 2022, iar ulterior, la data de 6 octombrie 2022 a depus apelul motivat, solicitând casarea hotărârii și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiunea.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 28 februarie 2024, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Sanchez Dominguez Brenda Dunia împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 iulie 2022, menținând hotărârea atacată.

15. În motivarea soluției sale, Curtea de Apel Chișinău a reținut că nu au fost stabilite motive care să justifice anularea deciziei nr. 1388/22/DAI din 27 aprilie 2022, emisă de Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne privind respingerea cererii de azil și refuzul acordării statutului de refugiat pe teritoriul Republicii Moldova, care să cadă sub incidența art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

16. Instanța de apel a constatat că, atât în fața primei instanțe, cât și în apel, reclamanta Sanchez Dominguez Brenda Dunia, născută la data de 20 mai 1973, conform copiei documentului de identitate temporară eliberat de Biroul de Migrație și Azil la data de 26 noiembrie 2021, este cetățeană a Republicii Cuba. În cauză nu a fost probată existența unui risc serios de a fi supusă condamnării la moarte, torturii, tratamentelor sau pedepselor inumane ori degradante, sau a unor amenințări grave și individuale la adresa vieții ori integrității corporale în cazul întoarcerii în statul de origine.

17. De asemenea, instanța a constatat că reclamanta nu a demonstrat într-o manieră rezonabilă că șederea sa în continuare în țara de origine ar deveni intolerabilă pentru sine din motivele prevăzute de definiția refugiatului, și nici că întoarcerea sa în Republica Cuba ar implica o astfel de intolerabilitate din aceleași motive.

18. Mai mult decât atât, instanța de apel a reținut că solicitanta de azil, Sanchez Dominguez Brenda Dunia, nu a indicat niciun motiv imperios care să justifice temerea sa de persecuție. Analizând motivele invocate în sprijinul părăsirii țării de origine și al cererii de azil, s-a constatat că acestea nu individualizează în mod convingător o temere rezonabilă. În consecință, instanța a conchis că nu se impune examinarea în fond a elementului referitor la temerea justificată.

19. În acest context, instanța de apel a statuat că solicitanta de azil, Sanchez Dominguez Brenda Dunia, nu a demonstrat într-o măsură rezonabilă că rămânerea sa în continuare în statul de origine ar deveni intolerabilă pentru sine din motivele prevăzute de definiția refugiatului sau că, în cazul întoarcerii în acel stat, ar fi expusă unei intolerabilități din aceleași motive, în condițiile în care nu a rezultat existența unei temeri justificate.

20. Totodată, nu au fost prezentate probe suficiente care să fundamenteze concluzia că există o probabilitate rezonabilă ca Sanchez Dominguez Brenda Dunia să fie supusă unor acțiuni care ar conduce la încălcarea drepturilor sale fundamentale, de natură a constitui acte de persecuție ce ar atrage incidența prevederilor art. 45 alin. (1) și (2) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.

21. Mai mult decât atât, instanța de apel a reținut că Sanchez Dominguez Brenda Dunia a părăsit țara de origine în mod legal, având contact direct cu autoritățile statale, fapt ce indică lipsa suspiciunii din partea autorităților cubaneze că aceasta ar reprezenta un pericol pentru securitatea națională. În acest sens, se constată că solicitanta nu se afla în atenția organelor statului ca persoană susceptibilă de persecuție. Potrivit pct. 106 din Manualul UNHCR privind procedurile și criteriile de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției de la Geneva din 1951, ori de câte ori este posibil, protecția națională prevalează asupra protecției internaționale.

22. În consecință, având în vedere cele expuse, a constatat că instanța de fond a stabilit în mod întemeiat că solicitanta de azil, Sanchez Dominguez Brenda Dunia, nu a individualizat nicio acțiune concretă îndreptată împotriva sa care să reprezinte un pericol real și personal pentru viața sau integritatea sa. Din acest motiv, autoritatea pârâtă nu a putut emite o decizie favorabilă privind acordarea azilului.

23. Solicitanta statutului de refugiat – Sanchez Dominguez Brenda Dunia – nu a întâmpinat niciun obstacol din partea autorităților statului de origine, iar mai mult decât atât, nu a individualizat nicio acțiune concretă întreprinsă împotriva sa care să îi pună în pericol viața sau integritatea. Declarațiile oferite de aceasta cu ocazia depunerii cererii de recunoaștere a statutului de refugiat nu relevă existența unor temeri bine întemeiate de persecuție sau a unui risc serios la care ar fi supusă.

24. De asemenea, instanța de apel a indicat că Sanchez Dominguez Brenda Dunia nu a probat că, în privința sa ar fi fost aplicate acte de persecuție în sensul art. 17 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, acte care, prin natura ori repetitivitatea lor, să constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale omului. Nu au fost demonstrate împrejurări ce ar putea reprezenta un cumul de măsuri – inclusiv încălcări ale drepturilor omului – suficient de grave pentru a afecta persoana într-o manieră relevantă, cum ar fi: acte de violență fizică sau psihologică, inclusiv violență sexuală; măsuri legale, administrative, polițienești și/sau judiciare discriminatorii ori aplicate în mod discriminatoriu; acuzarea sau sancționarea în mod disproporționat; urmărirea penală ori condamnarea pentru refuzul de a executa serviciul militar în contextul unui conflict, atunci când acest serviciu ar presupune comiterea unor fapte ce atrag clauzele de excludere prevăzute de art. 17; sau abuzuri și acte discriminatorii îndreptate împotriva persoanelor pe criterii de gen ori împotriva minorilor.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 20 iunie 2024 Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru a depus recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea sa de chemare în judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

26. Recurenta a susținut că instanța de apel a respins apelul fără a analiza în mod complet și corect argumentele invocate în cererea de chemare în judecată. Astfel, instanța a omis examinarea unor elemente relevante privind riscul real la care ar fi expusă recurenta în cazul returnării în statul de origine – Republica Cuba.

27. Recurenta a arătat că a părăsit Republica Cuba în contextul participării la demonstrația pașnică din 11 iulie 2021, desfășurată în orașul Havana, în cadrul căreia cetățeni cubanezi au protestat împotriva restricțiilor sistemice privind drepturile și libertățile fundamentale. Participanții la această manifestație au fost ulterior identificați, arestați și supuși represiunilor de către autoritățile guvernamentale.

28. Recurenta a declarat că se teme în mod justificat de represalii, arestări arbitrare și tratamente inumane aplicate de regimul politic din Cuba în raport cu opozanții, militanții civici și participanții la manifestații, teama sa fiind rezonabilă și întemeiată, având în vedere contextul sociopolitic din statul de origine.

29. În susținerea afirmațiilor sale, recurenta a făcut referire la Raportul mondial 2022 al organizației ECOI.NET, care indică faptul că guvernul cubanez continuă

să reprime brutal orice formă de disidență, să limiteze accesul la informații, să controleze presa și să aplice represalii împotriva jurnaliștilor, bloggerilor, activiștilor și protestatarilor pașnici. De asemenea, raportul menționează lipsa garanțiilor unui proces echitabil, aplicarea unor sancțiuni penale arbitrare și condamnări pentru infracțiuni formulate vag.

30. Instanțele de fond și de apel nu au ținut cont de contextul general și particular în care recurenta a solicitat azilul, ignorând atât împrejurările individuale, cât și sursele obiective privind riscurile din Cuba.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

32. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

33. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

34. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

35. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată avocatului Adam Alexandru la data de 19 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar.

36. Astfel, cererea de recurs depusă de Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru la data de 20 iunie 2024, este în termen.

Prin urmare, recursul a fost formulat în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ.

37. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

38. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

39. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

40. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia

hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

43. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

44. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

46. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO *Golder c. Regatul Unit*, 1975, §38; *Stanev c. Bulgariei [MC]*, 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO *Luordo c. Italiei*, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO *Levages Prestations Services c. Franței*, 1996, §45).

47. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO *Botten c. Norvegiei*, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care

implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Sanchez Dominguez Brenda Dunia, reprezentată de avocatul Adam Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Diana Stănilă